

Transformatorstation en muurschildering Zuid-Oostsingel 39

Op 14 april 2010 vraagt SIEB de gemeentelijke monumentenstatus aan voor het transformatorstation gelegen aan Zuid-Oostsingel 39. De eigenaar is Stichting tanteLouise-Vivensis. Zij beschikt over een sloopvergunning d.d. 18 januari 2006 in het kader van de totale herontwikkeling van het ABG-terrein.



Naar ons inziens is het trafostation een voor Bergse begrippen uniek gebouw gelet op de functie dat het heeft gehad, de architectuur, de omvang en specifieke kenmerken:

1. Het gebouw heeft de functie van transformatorstation gehad. Het is in 1948 gebouwd in opdracht van het Gemeentelijk Elektriciteitsbedrijf Bergen op Zoom (GEB). Het is gebouwd voor de verwachte uitbreiding van de industrie die gepland is op Plein 13. Het wordt in 1948 gebouwd tegen de Ligafabrieken en voorziet dit bedrijf van elektriciteit.
2. Het gebouw vertegenwoordigt de bouwstroming van het 'Nieuwe Bouwen', een internationale verzamelnaam voor verschillende bouwstijlen en radicale [stedenbouwkundige](#) vernieuwingen uit de periode 1915 tot circa 1960. De term 'Nieuwe Bouwen' is ontstaan in de [jaren twintig](#) en wordt gebruikt voor de moderne [architectuur](#) die zich in deze periode in [Duitsland](#), [Nederland](#) en [Frankrijk](#) tot een belangrijke stroming ontwikkelt. Het trafostation aan de Zuid-Oostsingel 39 is een van de weinige gebouwen en daarmee industrieel erfgoed in Bergen op Zoom uit de Wederopbouw periode. In het gebouw komt het kenmerkende gebruik van nieuwe bouwmaterialen zoals beton en glas voor en laat het niet meer in ritme geplaatste kozijnen en ramen zien.
3. Het gebouw heeft voor een trafostation een aanzienlijk volume, het is zelfs het grootste trafostation dat Bergen op Zoom kent. De naar huidig inzicht overdimensionering heeft als reden dat het is gebouwd voor de verwachte uitbreiding van de industrie die kort naar de Tweede Wereldoorlog gepland is op Plein 13, maar uiteindelijk op de Lage Meren neerstrijkt.
4. Het gebouw kent een muurschildering van de beeldend kunstenaar Louis Weyts (1905-1995). Uit het boekje 'Alleen waarde wint' dat wordt uitgegeven ter gelegenheid van de gelijknamige overzichtstentoonstelling in Het Markiezenhof blijkt zijn grote diversiteit en kunsthistorische waarde voor Bergen op Zoom en daar buiten.

Op 7 september 2010 besluit van het college van burgemeester en wethouders tot aanwijzing als gemeentelijk monument. SIEB is uiteraard zeer verheugd over dit besluit. Zoals te verwachten gaat Stichting tanteLouise-Vivensis in bezwaar. In het bezwaarschrift gaat zij in op procedurefouten bij de totstandkoming van het besluit tot aanwijzing als gemeentelijk monument. Intern onderzoek bij de

gemeente levert hetzelfde inzicht op zoals blijkt uit een brief van de gemeente d.d. 13 januari 2011. Tijdens de hoorzitting van de Adviescommissie voor de bezwaarschriften d.d. 17 januari 2011 herhaalt de gemeente dit standpunt. Ter zitting geeft Stichting tanteLouise-Vivensis aan de muurschildering(en) te kunnen veiligstellen en elders kan onderbrengen.

SIEB kan niet anders dan in overleg te treden met de eigenaar en gemeente Bergen op Zoom om te bezien op welke wijze het gebouw te behouden is waarbij de minimale inzet voor behoud de voorgevel en de muurschildering is. Het overleg levert niets anders op dan behoud van de muurschilderingen. SIEB zet in op fondsenwerving om de kosten van het uitzagen en conserveren van de muurschilderingen te realiseren.



Foto linksboven: Muurschildering van L. Weyts (1949)
Foto rechtsboven: Muurschildering van J. Vriens (1993)
Foto onder: Muurschildering van J. Verburgt (1960-1965)

Op 1 oktober 2011 heeft SIEB het transformatorstation opengesteld voor publiek. In drie uur tijd kwamen 110 mensen een kijkje nemen die samen € 200 doneerden. In combinatie met sponsorwerving en de actie 'Vrienden voor SIEB' is in 2011 € 5.070 bij elkaar gebracht. Begin 2012 is nog eens € 1.600 vergaard. SIEB legt er zelf € 2.500 bij.

Op 20 maart 2012 is met veel geduld en inspanning de muurschildering van L. Weijts (1949) uitgezaagd. Het markeert tevens de sloop van het voormalig transformatorstation aan Zuid-Oostsingel 39. Medewerkers van Art Conservation (Vlaardingen), Van Kempen Betonboringen (Hoogerheide) en Lengkeek (Barneveld) zijn de hele dag bezig geweest. De grootte van het object (2,50 x 1,70 m), de dikte van de muur waarop de muurschildering is aangebracht (circa 25 centimeter) en de beperkte werkruimte hebben ervoor gezorgd dat het team van 's ochtends 8.30 uur tot 19.00 uur bezig zijn geweest. De muurschildering staat dan ingepakt in een stalen frame op de grond te wachten op het transport naar het naastgelegen Kees de Mooij Fiets en Fitness.



Foto links: Van Kempen staat klaar om te zagen Foto rechts: Het frame is aangebracht, de kraan zit vast



Foto links: De kraan is klaar voor het takelwerk Foto rechts: De muurschildering staat op de grond

Op 23 maart 2012 is met veel precisie en creativiteit de ingepakte muurschildering van L. Weys (1949) uit het voormalig transformatorstation aan Zuid-Oostsingel 39 gehaald en achterin het naastgelegen Kees de Mooij Fiets en Fitness geplaatst. Medewerkers van Imtrans, een gespecialiseerd transportbedrijf uit Schiedam, heeft deze klus van circa 1.700 kg geklaard.



Foto links: De kraan pakt de muurschildering op
Foto rechts: De muurschildering wordt uit het transformatorstation getild



Foto links: De kraan duwt de muurschildering de helling op
Foto rechts: De muurschildering staat op zijn plaats

Sloop transformatorstation Zuid-Oostsingel 39 in beeld



24 maart 2012



3 april 2012



4 april 2012



6 april 2012



10 april 2012



15 april 2012

De volgende stappen zijn het plaatsen van het 1.700 kilogram zware gevaarte op een hoogte van circa een meter, verankeren aan de muur en afwerken. Hiervoor is in 2013 een eerste stap gezet door een stalen frame rondom de muurschildering te maken. Na meerdere scenario's te hebben verkend, is in 2014 een definitieve oplossing gekozen en gestart met fondsenwerving voor deze laatste fase van het project. De begroting is € 5.700 waarvan SIEB zelf € 1.600 bijlegt.

In 2015 is de muurschildering op één meter hoogte getild, voorzien van een mooie omlijsting en gerestaureerd. Dit alles is mogelijk gemaakt door sponsoring van o.a. gemeente Bergen op Zoom, en de inzet van Heeren Kraanverhuurbedrijf, Bert de Dooij en restaurateur Henk Olthuysen.



Foto linksonder: De muurschildering wordt op hoogte gebracht (8 mei 2015)
Foto rechtsonder: De muurschildering is gerestaureerd (22 juli 2015)

Op 27 mei 2016 wordt de muurschildering op een feestelijke wijze onthuld in samenwerking met Hans en Kees de Mooij van de gelijknamige fietsenzaak.



Kees de Mooij Fiets en Fitness bestaat in 2016 50 jaar.